

فرم آموزشی «درمان»

اسکیزوفرنیا چگونه درمان می‌شود

درمان مناسب اسکیزوفرنیا می‌تواند به کنترل علائم بیماری در اکثر بیماران کمک کند، حتی آن دسته که از شدیدترین فرم‌های بیماری رنج می‌برند. از آنجا که اسکیزوفرنیا بیماری‌ای مزمن و عودکننده است، در اکثر موارد، درمان پیشگیرانه طولانی‌مدت توصیه شده و مورد نیاز است. برنامه درمانی مناسب و مورد قبول شامل ترکیبی از درمان‌های دارویی و درمان‌های روانی-اجتماعی است که در طول زمان به کنترل بیماری منجر شود. در اکثر موارد، درمان طولانی و مستمر اسکیزوفرنیا بسیار مؤثرتر از درمان‌های مقطعی است. با این‌همه، حتی در صورت درمان منظم و مستمر، احتمال برگشت بعضی علائم وجود دارد و خانواده‌ها و بیماران لازم است این علائم را به روان‌پزشک معالج بیمار گزارش کنند. گزارش بیمار و خانواده می‌تواند به روان‌پزشک در تنظیم مجدد برنامه درمانی کمک کند تا شاید از بروز مجدد یک دوره کامل و شدید بیماری جلوگیری شود. همکاری نزدیک با روان‌پزشک و طرح آزادانه سئوالات و نگرانی‌ها درمورد برنامه درمانی و راه‌حل‌های موجود می‌تواند میزان اثربخشی درمان را افزایش دهد. به علاوه، نوشتن علائم، درمان‌های دریافتی، الگوی خواب و وقایع زندگی می‌تواند به بیمار مبتلا به اسکیزوفرنیا و خانواده وی کمک کند تا درک بهتری از بیماری داشته باشند. این یادداشت‌ها همچنین به روان‌پزشک کمک خواهد کرد تا بتواند روند درمان را بهتر پیگیری کند.

داروها

درمان دارویی اسکیزوفرنیا را روان‌پزشکان، که در تشخیص و درمان بیماری‌های روانی تخصص دارند، انجام می‌دهند. داروهایی که معمولاً برای کنترل بیماری اسکیزوفرنیا تجویز می‌شوند «داروهای ضد سایکوز» نام دارند. امروزه داروهای ضد سایکوز متنوعی در دسترس هستند. بیماران مبتلا به اسکیزوفرنیا لازم است مدتی طولانی (گاه چندین سال) تحت درمان باشند. در صورت نیاز، انواع دیگری از داروها، معمولاً به صورت دوره‌ای و موقت، به داروهای ضد سایکوز افزوده می‌شوند تا دوره‌های افسردگی یا عوارض دارویی درمان شوند.

به دلیل احتمال تأثیر نامطلوب بعضی از داروهای ضد سایکوز در جنین و شیرخوار، خانم‌های مبتلا به این بیماری در صورت تمایل به بارداری یا باردار بودن، با مشکلات خاصی روبه‌رو خواهند بود. بنابراین، در این موارد مشاوره با روان‌پزشک، به‌منظور آگاهی از فواید و خطرات احتمالی درمان‌های موجود، ضروری است.

درمان اسکیزوفرنیا

برای دستیابی به مؤثرترین روش کنترل بیماری، روان‌پزشک ممکن است ناگزیر از ایجاد تغییراتی در برنامه درمانی در زمان‌های متفاوتی از دوره بیماری باشد. هرگونه تغییری در نوع یا میزان مصرف داروها باید تحت نظر روان‌پزشک صورت پذیرد. بیمار لازم است روان‌پزشک را از تمام داروهای مصرفی خود، اعم از تمامی داروهای تجویز شده توسط دیگر پزشکان و داروهای مجاز و داروهای تقویتی و مکمل‌های غذایی، آگاه کند. رعایت این نکته از اهمیت بالایی برخوردار است؛ زیرا برخی از داروها در صورت مصرف هم‌زمان ممکن است سبب بروز عوارض در بیمار شوند.

درمان‌های روانی - اجتماعی

علاوه بر درمان‌های دارویی، درمان‌های روانی - اجتماعی هم مفید هستند. این درمان‌ها شامل انواع خاصی از روان‌درمانی در ارائه حمایت به بیماران مبتلا به اسکیزوفرنیا و خانواده‌های آنان و بهره‌مند ساختن آنها از آموزش و راهنمایی هستند. مطالعات نشان می‌دهند که مداخلات روانی - اجتماعی می‌تواند سبب کاهش بعضی علائم، کاهش میزان بستری بیماران و بهبود عملکردشان در زمینه‌های مختلف شود. چنین درمان‌هایی را معمولاً روان‌شناس، مددکار یا کاردرمانگر ارائه می‌دهند. تعداد جلسات، فواصل بین آنها و نیز نوع درمان انتخابی براساس نیازهای درمانی هر بیمار تعیین می‌شود. درمان‌های روانی - اجتماعی که معمولاً در بیماران مبتلا به اسکیزوفرنیا به کار می‌روند عبارت‌اند از آموزش مهارت‌های اجتماعی، آموزش روان‌شناختی بیمار، آموزش روان‌شناختی برای خانواده و کاردرمانی.

سایر درمان‌ها (الکترو شوک)

در شرایطی که درمان‌های دارویی قادر به کنترل بیماری نباشند یا سرعتشان برای کنترل علائم شدید از قبیل سایکوز یا افکار خودکشی کافی نباشد، ممکن است درمان با الکتروشوک گزینه مناسبی باشد. این روش درمانی همچنین ممکن است برای درمان در مواردی استفاده شود که به دلیل وجود شرایط پزشکی خاص، از قبیل بارداری، استفاده از داروها همراه با خطراتی باشد. استفاده از روش‌های جدید درمانی الکتروشوک، احتمال بروز اختلال حافظه را کاهش چشمگیری داده است؛ این عارضه‌ای است که در گذشته باعث نگرانی بود. شایان ذکر است که مشکلات حافظه ناشی از درمان با الکتروشوک گذراست و دائمی نیست.

بیماری با دوره طولانی که به‌طرز مؤثری کنترل‌شدنی است

دوره‌های بیماری ماهیت عودکننده دارند. درک این واقعیت که در حال حاضر درمانی قطعی (بهبود کامل) برای این بیماری وجود ندارد، از اهمیت بالایی برخوردار است. تداوم درمان، حتی در زمان‌هایی که بیمار در وضعیت سلامت به سر می‌برد، می‌تواند علائم بیماری را به‌خوبی تحت کنترل در آورد و احتمال بروز دوره‌های مکرر و وخیم‌تر بیماری را کاهش دهد.